

Tematické okruhy státní závěrečné zkoušky

navazující magisterský studijní program Geografie a regionální rozvoj

completus | prezenční i kombinovaná forma studia
verze 2022/2023

Státní závěrečné zkoušky probíhají před zkušební komisí jmenovanou děkanem Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sestávají z obhajoby diplomové práce a z průřezového ověření znalostí a dovedností odpovídajících povinným předmětům studia. Prezenční i kombinovaná forma studia mají shodný obsah a rozsah státní závěrečné zkoušky. Zkouška má ústní podobu. Okruhy otázek jsou rozděleny do následujících čtyř předmětů:

KGG/SZZRO

Regionální rozvoj a veřejná správa

KGG/SZZTE

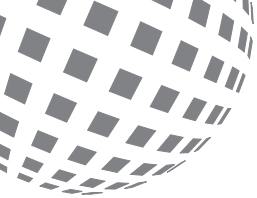
Teorie a metodologie geografického výzkumu

KGG/SZZPS

Řízení a plánování prostorových systémů

KGG/SZZEG

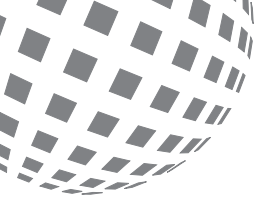
Environmentální geografie a přírodní rizika

KGG/SZZRO Regionální rozvoj a veřejná správa

Otázky pro ústní zkoušku jsou vybírány z těchto tematických okruhů:

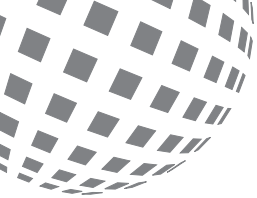
1. Regionální disparity a ukazatele regionálních disparit.
2. Teorie a typologie regionálního rozvoje a regionální politiky.
3. Regionální politika EU a její vývoj.
4. Vývoj regionální politiky ČR po roce 1989 do současnosti.
5. Vymezování problémových oblastí v plánovacích dokumentech ČR.
6. Strategie regionálního rozvoje ČR 2020+.
7. Trh práce – základní charakteristiky.
8. Zdroje statistických dat o zaměstnanosti a nezaměstnanosti.
9. Výběrová šetření pracovních sil a mezinárodní srovnání.
10. Hodnoticí ukazatele situace na trhu práce.
11. Prostorové analýzy trhu práce.
12. Nástroje řízení trhu práce.
13. Vývoj trhu práce v ČR od roku 1990 do současnosti.
14. Veřejná správa: základní pojmy, principy a dělení.
15. Geografie veřejné správy: územně správní jednotky, jejich vymezení a fungování (teorie, praxe, problémy).
16. Historie veřejné správy na území dnešní ČR do roku 1989.
17. Veřejná správa na území dnešní ČR po roce 1989.
18. Samospráva v ČR: základní přehled fungování; obce a VÚSC – charakteristika, kompetence.
19. Státní správa v ČR: základní přehled fungování; důraz na územní státní správu.
20. Trendy a perspektivy veřejné správy.

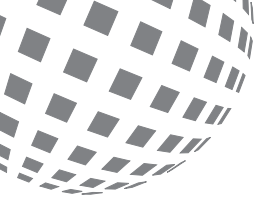
KGG/SZZTE Teorie a metodologie geografického výzkumu

Otázky pro ústní zkoušku jsou vybírány z těchto tematických okruhů:

1. Koncept regionu v historii a současnosti (vývoj názorů, různé přístupy k regionům, různé pojetí a definice regionu, typologie regionů (hledisko struktury, teoretické, odvětvové, metodologické hledisko).
2. Formální a funkční regiony (hierarchie, vnitřní struktura – u funkčních dle míry příslušnosti, dle rozložení vztahů a jader, příklady).
3. Speciální příklady funkčních regionů a jejich vlastnosti (nodální regiony, FUR, DUS, TTWA, LLMA, metropolitní regiony, administrativní regiony – pravidla pro konstrukci územně správního uspořádání, faktory).
4. Fyzickogeografické regionální taxonomie území dnešní ČR (Kořistka, Dědina, akademická škola – Geografický ústav ČSAV, UK – katedra fyzické geografie a geoekologie).
5. Humánněgeografické regionální taxonomie území dnešní ČR (akademická škola – Blažek a spol., Maryáš, Řehák; albertovská škola – meziválečný Korčák, Hampl).
6. Aktuální funkční regionální taxonomie území ČR: pracovní a školní dojížděka, migrace, doprava, mobilní lokalizační data.
7. Charakteristika a vývojové tendence regionálního systému ČR (mikro- a mezoúroveň); vztah formálních a funkčních regionalizací; vztah k administrativnímu členění ČR.
8. Regionální taxonomie (její úloha, obecný postup, klasifikace přístupů a výsledků; požadavky na cíle, základní prostorovou jednotku, autonomie, velikost, kompaktnost, hierarchie).
9. Matice v regionální taxonomii: 1) atributová matice, interakční matice – základní vlastnosti a operace s maticemi; 2) matice taxonomických vzdáleností – měření blízkosti základních prostorových jednotek.
10. Princip hierarchické tvorby formálních regionálních tříd (aglomerativní a divizivní metody), princip nehierarchické tvorby formálních regionálních tříd; omezení souvislosti formálních regionálních tříd; validita formálních regionálních tříd a formálních regionálních systémů.
11. Metody tvorby funkčních regionálních tříd: grafové, numerické, založené na pravidlech; omezení souvislosti funkčních regionálních tříd; validita funkčních regionálních tříd a funkčních regionálních systémů.
12. Vlastnosti prostoru, faktory a dimenze jeho organizace, aglomerační a komparativní výhody (4K); základní geografické objekty, informace o nich, problémy spojené s prostorovými informacemi.
13. Heterogenita prostoru: tendence v organizaci prostoru (model stádií urbánního vývoje; model diferenciální urbanizace); principy a nástroje hodnocení prostorové distribuce; reference a interpretace prostorových informací (agregace, MAUP, ekologická chyba).

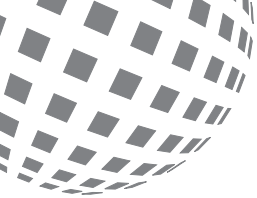
14. Kontinuita prostoru: prostorová závislost geografických informací (prostorová autokorelace, prostorová (ne)stacionárnost, prostorové filtrování); vyjádření prostorové blízkosti (geografické sousedství, geografické vážení).
15. Body a sítě: prostorová distribuce bodů, principy „point pattern analysis“; tvary a zatížení sítí, principy „network analysis“ (akcesibilita, konektivita, centralita a deviatilita sítí).
16. Základy vícerozměrné analýzy: princip shlukové analýzy, princip analýzy hlavních komponent, princip faktorové analýzy; faktorová ekologie; vztah atributové matice a metod vícerozměrné analýzy.
17. Prostorové interakce: definice, typy, specifika, cíle a základní principy prostorových interakcí (komplementarita a intervenující příležitosti).
18. Funkce vzdálenosti: definice, základní princip, příklady pro vybrané jevy a různé hierarchické úrovně, tvary funkcí, vývoj v čase; souvislost s prostorovými interakcemi.
19. Modely prostorových interakcí: základní principy modelování a matice prostorové separace, konstrukce a typy modelů prostorových interakcí (gravitační model, geografický potenciál, Reillyho model).

KGG/SZZPS Řízení a plánování prostorových systémů

Otázky pro ústní zkoušku jsou vybírány z těchto tematických okruhů:

1. Co je to urbanismus, co je to územní plánování. Teorie vzniku měst, různá pojetí urbanizace. Urbanismus ve starověku: předantické město, řecké město, římské město a jejich plánování.
2. Urbanismus ve středověku: středověké městské lokace, makrostruktura a mikrostruktura středověkého města, příklady z Českých zemí, Praha.
3. Renesanční a barokní urbanismus: renesanční urbanistické teorie, mikrostruktura renesančního města; barokní urbanistická praxe, mikrostruktura barokního města; venkov a krajina v baroku; Řím; Praha.
4. Urbanismus v 19. století: klasicistní urbanismus, urbanistické teorie, makrostruktura a mikrostruktura města, Paříž (Haussmann), Londýn (růst velkoměsta), New York (pravoúhlý rastr), Vídeň (Ringstrasse), Praha (asanace).
5. Urbanismus ve 20. století a v současnosti: teoretické přístupy mezi válkami, zahradní město, Praha, Hradec Králové; teoretické přístupy po 2. světové válce, obytné soubory, nová města, Praha a jiná města ČR; současný urbanismus.
6. Průběh územního plánování v ČR, politika územního rozvoje a zásady územního rozvoje.
7. Územní plán obce (průběh), regulační plán a územní studie.
8. Územní rozhodnutí a územní souhlas, územně analytické podklady.
9. Základní pojmy: municipalita, municipální ekonomie, municipální politika, municipalita v Evropě.
10. Teorie lokalizace bydlení, základní formy zástavby ve městě.
11. Preference bydlení, sociální aglomerace a sociální homogenizace ve městech.
12. Trh nemovitostí: specifika, fungování a zákonitosti, vývoj.
13. Municipální finance: zdroje příjmů obcí, principy dělení financí z rozpočtového určení daní.
14. Investice a výstavba měst: developři, veřejné vs. soukromé finance, PPP projekty a jejich rizika.
15. Městský marketing: cíle a principy, cílové skupiny, branding.
16. Udržitelný urbánní rozvoj: města jako hlavní oblasti spotřeby, parciální témata UUR.
17. Principy municipální politiky: komunální volební systémy, role lokálních lídrů (vybrané příklady z ČR).
18. Řízení „velkých“ měst ČR, příklad Olomouce.

KGG/SZZEG Environmentální geografie a přírodní rizika

Otázky pro ústní zkoušku jsou vybírány z těchto tematických okruhů:

1. Environmentální geografie a environmentální problémy (teoretické základy).
2. Globální (klimatická) změna – fyzikální příčiny, projevy a důsledky.
3. Mitigace změny klimatu a adaptace na změnu klimatu.
4. Znečištění ovzduší a jeho důsledky, ochrana ovzduší.
5. Využívání vodních zdrojů a vodní hospodářství.
6. Znečištění vody a jeho důsledky, ochrana vod.
7. Změny land use/cover, změny biodiverzity a environmentální důsledky.
8. Ztráta a degradace půdy, ochrana půdy a protierozní ochrana.
9. Ochrana a management životního prostředí.
10. Produkce odpadů a související environmentální problémy, odpadové hospodářství.
11. Udržitelný rozvoj – podstata, formování konceptu, definice, indikátory a indexy.
12. Prvky udržitelného rozvoje v urbanizmu, dopravě, energetice a ekonomice.
13. Přírodní katastrofy a environmentální hazardy (definice, typologie) riziko a zranitelnost.
14. Atmosférické hazardy a rizikové jevy.
15. Endogenní rizikové jevy (sopečná činnost, zemětřesení) a rizika související s horninovým prostředím (radonové riziko).
16. Hydrologická rizika se zaměřením na povodňová rizika, ochrana území před povodňovým rizikem.
17. Rizikové svahové procesy a ochranná opatření ke snížení rizika svahových procesů (zabezpečování sesuvů).
18. Krizové řízení a legislativní nástroje v preventivní ochraně území.
19. Environmentální bezpečnost, Koncepce environmentální bezpečnosti ČR.
20. Projekty a projektové řízení v oblasti životního prostředí – typy projektů, struktura projektové žádosti, projektový cyklus.